

– наявність декларованої правосуб'єктності територіальних громад, що згідно з Конституцією держави є первинним суб'єктом місцевого самоврядування, а згідно із законодавством лише нормативним фантомом;

– надмірну централізацію повноважень, фінансових, матеріальних та інших ресурсів, що нівелює мотивацію територіальних громад і органів місцевого самоврядування до їх отримання;

– неефективну державну регіональну політику, яка не тільки не стимулює громади до саморозвитку та прояву місцевої ініціативи, а й призвела до втрати частини території держави (АРК) та збройного конфлікту (Донецька та Луганська області);

Таким чином, процес децентралізації виконавчої влади спрямований на вирішення політико-правових і економічних проблем місцевого самоврядування, насамперед за рахунок розширення управлінських повноважень та фінансових можливостей територіальних громад, та їх представницьких органів, а також на перетворення місцевого самоврядування у фінансово спроможний, ефективний та відповідальний інститут публічної влади. Завдання держави полягає в пошук і забезпеченні таких механізмів, які підтримували б оптимальне співвідношення між різними рівнями влади, забезпечували територіальну цілісність, єдність держави і прагнення регіонів реалізувати власний потенціал, та надавати відповідні послуги населенню.

Список використаних джерел:

1. Дробуш І. Розмежування функцій органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади / І. Дробуш // Право України. – 2013. – № 11. – С. 17-23.
2. Рильська В.В. Механізм взаємодії між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в аспекті децентралізації влади / В. В. Рильська. // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. – 2014. – № 2. – С. 25-31.
3. Борденюк В. Децентралізація державної влади і місцевого самоврядування: поняття, суть та форми (види) / В. Борденюк // Право України [Текст]. – 2010. – № 1. – С. 21-25.
4. Дроздовська О.С. Теоретичні засади фінансової децентралізації / О.С. Дроздовська // Фінанси України. – 2012. – № 8. – С. 19–25.

Однорог Д.В.

студент,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудого

ПРАВО НА ЕВТАНАЗІЮ

Тема евтаназії, однозначно, не може нікого залишити байдужим. Мабуть, на сьогоднішній день – це одна з найболючіших, насущних і широко обговорюваних тем.

У медицині евтаназією називають можливість людини, яка страждає смертельною хворобою, зробити самостійний вибір між відміряним йому

терміном і передчасною смертю. Або, якщо він не може прийняти таке рішення в силу свого фізичного стану, вибір можуть зробити рідні. Дозволити або заборонити евтаназію – з цього приводу йдуть постійні нескінченні суперечки. Незважаючи на те, що в деяких країнах вона дозволена, в світі як і раніше немає єдиної думки з цього приводу. На жаль, навіть з огляду на високий рівень медицини і її досягнення під впливом науково-технічного прогресу, позбавити людство від смерті і від фізичних страждань вона не може.

Загалом евтаназію класифікують на два типи: активну (active euthanasia) і пасивну (passive euthanasia). В дослідженнях щодо пасивної евтаназії інколи поділяють її на ортотаназію (припинення медичних заходів по відношенні до хворого, визнаного уже невиліковним) та дистаназію (продовження життя хворого у будь-який спосіб). Також за наміром волі виділяють добровільну (за рішенням хворого), недобровільну (за рішенням близьких без можливості взнати волю хворого) та примусову евтаназію (проти волі хворого).

Головне питання, чи можна та варто робити її – в Україні – неможна. Це пов'язано з проблемами адекватності в діагностиці, адекватності в ув'язненні про відмову в проведенні спеціалізованого лікування. Тобто евтаназію можна дозволяти там, де контроль за якістю обстежень і діагностики знаходиться на найвищому рівні. Це для того суспільства, яке об'єктивно в оцінках стану людини і яке має всі досягнення людства на своїй території, що дозволяють об'єктивізувати стадію захворювання і довести, що це захворювання невиліковне. До цього рівня Україні треба дорости.

В Україні заборонено вбивати людей. Логіка евтаназії проста: ми не можемо більше утримувати цю людину, і йому боляче, дискомфортно жити, тому легше його вбити. Тобто усунути проблему таким старим добрим американським способом, – пострілом з револьвера. Треба зрозуміти, що людина, яка перебуває в такому дійсно трагічному стані, людина, якій дуже боляче, – це людина, яка через свій стан не може приймати усвідомлені рішення. Природно, суспільство повинно не підтримувати суїцидальні нахили в суспільстві, а навпаки їх лікувати. Взагалі самогубство – це страшний гріх для багатьох релігій світу. Також у нас відсутній адекватний контроль над наданням спеціалізованої медичної допомоги. У нас є умови, при яких людині можуть бути поставлені показання до евтаназії в зв'язку з діагнозом необ'єктивності.

Актуально було б розглянути, чи є евтаназія для невиліковно хворих людей безальтернативним виходом із ситуації.

Ми, бачачи перед собою вмираючу людини, повинні думати насамперед як про те, щоб він знаходився в комфортному стані в момент фізичної смерті, так і про його безсмертну душу. Якщо ми будемо розцінювати людини як тварину, звичайно шалену собаку пристрілюють. Але людина не тварина, він має безсмертну душу, і жодна людина не візьме на себе сміливість ось так з нею вчинити. У будь-якому випадку, спочатку, якщо людина може говорити і приймає рішення самостійно, йому треба обговорити це рішення з родичами, наскільки адекватно вони можуть допомогти вмираючій людині. Смерть від болю в сучасному світі – це нонсенс. У нас зараз безліч способів зробити так,

щоб людина не вмирала від болю. Навіть введення в штучний сон дозволить вирішити всі проблеми больового синдрому.

Також хочу навести конкретні приклади, де евтаназію офіційно дозволено. У Голландії активну евтаназію дозволили офіційно ще в кінці двадцятого століття. Мало того, тут дозволено проводити процедуру на дому. Для цієї мети в клініках, які мають ліцензію на такий вид діяльності, створюються бригади, які допоможуть пацієнтам, що страждають смертельними захворюваннями, піти з життя будинку, в оточенні рідних.

Бельгія прийшла до евтаназії пізніше – в 2002 році і за статистикою протягом року двісті чоловік вибрали цей спосіб піти з життя. В країні лікаря можуть продати шприц з дозою препарату для евтаназії, правда, при наявності спеціальних документів і, зрозуміло, не в кожній аптеці. Евтаназія не може бути використана щодо осіб віком до 18-ти років. Трохи менше половини всіх процедур в Бельгії теж проводиться на дому.

У Швеції дозволений такий вид активної евтаназії, як суїцид за допомогою доктора.

У Франції, Німеччині, Австрії, Норвегії, Угорщині, Іспанії та Данії допускається пасивна евтаназія.

Великобританія і Португалія поки ще не прийшли до остаточного рішення.

В Україні, країнах СНД, Сербії, Боснії, Польщі, багатьох інших країнах і в усьому ісламському світі евтаназія не тільки заборонена, але й кваліфікуються як убивство, тому й розглядаються в суді за відповідними статтями Кримінального кодексу. Адже одним з найважливіших прав, що забезпечують саме фізичне існування людини як біологічної істоти, згідно зі ст. 27 Конституції, є право на життя. А ст. 3 Основного Закону закріплює положення, за яким людина, її недоторканність і безпека визнаються в Україні вищою соціальною цінністю. Право на життя гарантує недоторканність фізичного існування людини. А на задоволення прохання про припинення її життя накладено заборону в Цивільному кодексі України і низці статей медичного законодавства.

Кримінальне покарання за дії, спрямовані на переривання життя пацієнта, існує в багатьох країнах. У Конституції України заборонено здійснювати евтаназію, як на прохання хворого, так і без неї, це все виходить із конкретних її статей. Крім того, переконання пацієнта скоріше розпрощатися з життям, також є кримінальним злочином, незалежно від того, де все це відбувається: в стінах лікарні або поза нею. Евтаназія в Україні прирівняна до навмисного вбивства, незважаючи на те, що ці два злочини мають суттєві відмінності:

1. Відсутність вигоди для лікаря від смерті хворого.
2. Мотив евтаназії – співчуття мукам.
3. Мета евтаназії – позбавити людину від страждань.

Крім того, евтаназія в більшості випадків відбувається на наполегливе прохання хворого або його рідних, якщо він знаходиться в стані, коли нічого не може сказати. Тому її не можна ставити в один ряд з іншими злочинами. Напевно, евтаназія повинна проходити за іншою статтею.

Дуже складно прийти до спільної думки у ставленні до евтаназії, адже в ній задіяні найважливіші цінності людства: життя, віра, милосердя і взаємодопомога.

Тому я особисто проти евтаназії, адже самогубство за сприяння створює нове, вигадане право – «право на смерть». Це в корені підриває право на життя, від якого не можна відмовитися, навіть добровільно.

Самойлова К.А.

студентка,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ПРОБЛЕМА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРИЙНЯТИХ НА РЕФЕРЕНДУМІ РІШЕНЬ ДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Україна відповідно до ст. 1 її Основного Закону проголошується демократичною державою. Демократія є політичним режимом, за якого народ визнається єдиним легітимним джерелом влади в державі. При цьому народовладдя реалізується двома способами: безпосередньо (пряма демократія) та опосередковано через обраних представників (представницька демократія). Референдум є одним із елементів прямої демократії. Так, ст. 1 Закону України «Про всеукраїнський референдум» визначає, що «всеукраїнський референдум є однією з форм безпосередньої демократії в Україні, способом здійснення влади безпосередньо Українським народом, що полягає у прийнятті (затвердженні) громадянами України (далі – громадяни) рішень з питань загальнодержавного значення шляхом таємного голосування в порядку, встановленому цим Законом». Нагальне питання постає в імплементації прийнятих на референдумі рішень у законодавче поле України.

Результати другого всеукраїнського референдуму, що відбувся 16 квітня 2000 року, виявилися нереалізованими. На референдумі звучали питання, які стосувалися: по-перше, обмеження депутатської недоторканості; по-друге, установлення додаткових підстав для розпуску Президентом України Верховної Ради; зменшення кількості народних депутатів з 450 до 300; формування двопалатного парламенту.

З позиції С. Ольштинського, незважаючи на те, що народ України дав ствердну відповідь на усі чотири поставлені питання (від 81,7 % до 89,9 %), результати референдуму не мали юридичної сили внаслідок нечіткого визначення в Конституції України та в Законі України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» процедури набрання чинності рішеннями референдуму [1].

Конституційний Суд також висловив свою позицію стосовно відсутності реалізації парламентом результатів другого всеукраїнського референдуму. Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 27 березня 2000 року № Зрп/2000 у справі за конституційним поданням 103 і 108 народних